

တရားရုံးချုပ်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးခင်မောင်လတ်၊
တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးစန်းတင့်ရီနှင့်
ဦးကျော်ဝင်းတို့၏ရှေ့တွင်

ဦးချစ်အေး

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် *

ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော မော်တော်ယာဉ်ကို
ပုဂ္ဂလိကပိုင်သည်၊ ဌာနပိုင်သည် ခွဲခြားခြင်းမပြုဘဲ
ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသောပစ္စည်းအဖြစ်
သတ်မှတ်သင့်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသောယာဉ်အား
အရေးယူခြင်းမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သောပစ္စည်းနှင့် ဆက်သွယ်ပတ်သက်
မှုအပေါ် အရေးယူခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အရေးယူရာတွင် ပုဂ္ဂလိက
ပိုင်သည်၊ ဌာနပိုင်သည်ဟု ခွဲခြားရန်မဖြစ်နိုင်ပေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အချင်းဖြစ်မော်တော်ယာဉ်သည်

* ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအထူးအယူခံမှုအမှတ် ၃။

+ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၄၉၉ (ခ) တွင်
ချမှတ်သော ၂၁-၈-၂၀၀၇ ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)
၏ အမိန့်ကို အထူးအယူခံမှု။

သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနပိုင်ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် နိုင်ငံတော်
ပိုင်ပစ္စည်းကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့် ထူးခြားမှု
မရှိဟု ယူဆနိုင်သော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော
မော်တော်ယာဉ်ကို သက်ဆိုင်ရာဌာနသို့ ပြန်ပေးလိုက်ခြင်းသည်
အပြစ်ကိုကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်နိုင်သည်။ မသမာသည့်
ဝန်ထမ်းများက ၎င်းတို့တာဝန်ယူရသည့် မော်တော်ယာဉ်နှင့်
မမှန်မကန် ဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးအားမြှောက်ပြုသကဲ့သို့ ဖြစ်သွား
မည်။ အများပြည်သူကလည်း မိမိပိုင်ယာဉ်များနှင့် သယ်ဆောင်ခြင်း
မပြုစေဘဲ ဌာနပိုင်ယာဉ်များကို ငှားရမ်း၍ သော်လည်းကောင်း၊ ကား
မောင်းသူများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ သော်လည်းကောင်း တရားမဝင်ပစ္စည်းများ
ကို သယ်ဆောင်သည့် အလေ့အထဖြစ်ပေါ်သွားပေမည်။ သို့ဖြစ်၍
ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော မော်တော်ယာဉ်ကို ပုဂ္ဂလိက
ပိုင်သည်၊ ဌာနပိုင်သည် ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းမပြုဘဲ ပြစ်မှုကျူးလွန်
ရာတွင် အသုံးပြုသောပစ္စည်းအဖြစ်သတ်မှတ်၍ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ
အဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းကသာလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်ပေမည်။

- အယူခံတရားလိုအတွက် - ဦးစိုးဝင်း
တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ
- အယူခံတရားခံအတွက် - ဦးအောင်မြင့်
ညွှန်ကြားရေးမှူး
ရှေ့နေချုပ်ရုံးခွဲ၊ မန္တလေးမြို့

ပဲခူးခရိုင်တရားရုံး၊ ပြစ်မှုကြီးအမှတ် ၆၂/၂၀၀၄ တွင်
တရားခံ ဦးအုန်းကြည်ပါ ၂ ဦးအပေါ် အများနှင့်သက်ဆိုင်သော

ပစ္စည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ် (၁၀) နှစ်ကျခံစေရန်နှင့် သက်သေခံ မော်တော်ယာဉ် အား ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ အမိန့်တွင် သက်သေခံ မော်တော်ယာဉ်အား ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အဖြစ် သိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန၊ အမှတ် (၃) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း၊ လက်ထောက်အင်ဂျင်နီယာ (စက်မှု) ဦးချစ်အေးက ကျေနပ်မှုမရှိသဖြင့် ပဲခူးတိုင်းတရားရုံးနှင့် တရားရုံးချုပ် သို့ ပြစ်မှုဆိုင်ရာပြင်ဆင်မှုများ တင်သွင်းခဲ့သော်လည်း ပလပ်ခြင်း ခံရသဖြင့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားစီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၇ အရ အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုရန်အတွက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာအထွေထွေ လျှောက်လွှာ (အထူး) အမှတ် ၂၃၈/၂၀၀၇ ဖြင့် လျှောက်ထားခဲ့ရာ အောက်ပါပြဿနာကို ကြားနာရန်အတွက် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုခဲ့ သည်-

“ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် အစိုးရဌာနပိုင် မော်တော်ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်း ဆည်းခဲ့သည့်အမိန့်သည် မှန်ကန်မှုတမူရှိ မရှိ၊ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနသို့ ပြန်လည်ပေးအပ်စေသည့်အမိန့် သည် မှန်ကန်မှုတမူရှိ မရှိ။”

အမှုမှာ ၄-၅-၂၀၀၄ ရက်နေ့ ညနေ (၃:၀၀) နာရီအချိန်ခန့် တွင် ပဲခူးမြို့၊ စစ်ဆေးရေးဂိတ်တွင် အမှတ် (၃) သတ္တုတွင်းဝန်ကြီး ဌာနပိုင်၊ ယာဉ်အမှတ် ၉/၇၀၂၈ အား ရပ်တန့်စစ်ဆေးရာ ကျွန်းတံခါး ရွက်ကြမ်း (၁၄၉) ချပ်၊ (၂. ၁၈) တန်အား တရားဝင်အထောက် အထားများတင်ပြနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ လက်ဝယ်ထား သယ်ဆောင်လာသည့် ကိုယ်စားလှယ် ဦးလှရှိန်နှင့် ယာဉ်မောင်း ဦးအုန်းကြည်၊ ယာဉ် နောက်လိုက် ဦးအောင်ဌေးတို့အပေါ် သစ်တောဦးစီးဌာနမှ

ဦးစီးအရာရှိ ဦးအောင်သူက ဥပဒေအရ အရေးယူပေးရန် အမှုဖွင့်
တိုင်ကြားသောအမှုဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလို၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေက ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊
အများနှင့်သက်ဆိုင်သောပစ္စည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေ
ပုဒ်မ ၃ အရ စွဲဆိုသောအမှုများသည် တစ်မှုနှင့်တစ်မှု အမှုဖြစ်စဉ်
သဘောသဘာဝချင်း တူညီမှုမရှိကြောင်း၊ ယခုအမှုမှ ဖမ်းဆီးရမိ
သောပစ္စည်းမှာ ကျွန်းတံခါးချပ် (၁၄၉) ချပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ သတ္တုတွင်း
ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ၎င်းပိုင်ယာဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေ
စည်းကမ်းများနှင့်အညီသွားလာရန် ဌာနတွင်းညွှန်ကြားချက်များ
အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ပြန်ထားကြောင်း၊ ယာဉ်အမှတ်၊ ၆/၇၀၂၈ သည်
သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနပိုင်ယာဉ်ဖြစ်ပြီး လမ်းခရီး၌ ယာဉ်မောင်း၏ပြုမှု
ဆောင်ရွက်မှုကို ဌာနအနေဖြင့် မသိရှိပါကြောင်း၊ ယာဉ်မောင်း၏
ဆောင်ရွက်မှုကို ပိုင်ရှင်မသိရှိပါက သက်ဆိုင်ရာယာဉ်များအား
ပိုင်ရှင်သို့ပြန်ပေးကြောင်း၊ ဦးပါလေးနှင့် ပြည်ထောင်စု
ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု^(၁) တွင် ထုံးဖွဲ့ခဲ့ပြီး
ထိုမှုသဘောကို ဒေါ်နန်းလူ နှင့် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်
သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု^(၂) နှင့် ဦးလှစိန် နှင့်
ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ ၂
အမှု^(၃) တွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ဤအထူး
အယူခံမှုကိုခွင့်ပြုပြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းထားသော
ယာဉ်အမှတ်၊ ၆/၇၀၂၈ အား အမှတ် (၃) သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန

(၁) ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၉၂
(၂) ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၅၁
(၃) ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၆၆

သို့ ပြန်လည်ပေးအပ်သင့်ပါကြောင်း လျှောက်ထားသည်။

၂၀၀၈
ဦးချစ်အေး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံတော်

နိုင်ငံတော်ဘက်မှလိုက်ပါဆောင်ရွက်သော ရှေ့နေချုပ်ရုံးခွဲ၊
ညွှန်ကြားရေးမှူးက သက်သေခံယာဉ်အမှတ်၊ ၆/၇၀၂၈ သည်
သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနပိုင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယာဉ်မောင်း၏ဆောင်ရွက်မှု
ကြောင့် မှုခင်းဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းသာဖြစ်ပြီး ဌာနအနေဖြင့် သိရှိခြင်းမရှိ
ကြောင်းဖြင့် တရားရုံးအဆင့်ဆင့်သို့ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့်
လျှောက်ထားခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ကြောင်း၊ တရားရုံးများ
အနေဖြင့် သက်သေခံပစ္စည်းအပေါ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ
၅၁၇ နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ မှန်ကန်ပါကြောင်း၊ ပြစ်မှု
နှင့်သက်ဆိုင်သောယာဉ်ဖြစ်ပါက အစိုးရဌာန သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက
ဟူ၍ ခွဲခြားကျင့်သုံးရန် သင့်မြတ်မှုမရှိကြောင်း၊ နှစ်နာသူအစိုးရဌာန
အနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းဖြင့်သာ ကုစားခြင်းက ပိုမိုဆီလျော်
မှုရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဤအထူးအယူခံမှုကို ပလပ်သင့်
ကြောင်း လျှောက်ထားသည်။

မူလရုံးအမှုတွဲအားစိစစ်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်ချက်များအရ
အချင်းဖြစ်နေ့ နံနက် (၁၀) နာရီခန့်တွင် ပဲခူးမြို့မြောက်ဘက်အဝင်
ကလိသစ်တောနှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ရှာဖွေစစ်ဆေးရေးဂိတ်သို့
ရောက်ရှိလာသော တရားခံ ဦးအုန်းကြည်မောင်းနှင့်သည့် တီအီး
၁၁ အမျိုးအစား၊ အမှတ် (၃) သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနပိုင် ယာဉ်အမှတ်
၆/၇၀၂၈ ယာဉ်အား ကျွန်းတံခါးရွက် (၁၄၉) ချပ်ကို တရားမဝင်
တင်ဆောင်သယ်ယူလာကြောင်း၊ တာဝန်ရှိသူများက ရှာဖွေစစ်ဆေး
တွေ့ရှိဖမ်းဆီးရမိခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်နေပြီး အဆိုပါ ကျွန်း
တံခါးရွက် (၁၄၉) ချပ်နှင့်ပတ်သက်၍ တရားဝင်စာရွက်စာတမ်း
အထောက်အထား တစ်စုံတစ်ရာကိုလည်း တရားခံဖြစ်သူ
ယာဉ်မောင်း ဦးအုန်းကြည်က တင်ပြနိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း ပေါ်ပေါက်

တွေ့ရှိရသည်။ သို့ဖြစ်၍ မူလခရိုင်တရားရုံးက တရားခံ ဦးအုန်းကြည်
နှင့် ဦးလှရှိန်တို့အပေါ် အများနှင့်သက်ဆိုင်သောပစ္စည်း ကာကွယ်
စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိ ဆုံးဖြတ်
ကာ အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ် (၁၀) နှစ်စီကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ရုံ
မျှမက သက်သေခံကျွန်းတံခါးရွက် (၁၄၉) ချပ်ကို ပဲခူးသစ်တောဦးစီး
ဌာနသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်စေပြီး တရားမဝင်ကျွန်းတံခါးရွက်များအား
တင်ယူသယ်ဆောင်လာသော ယာဉ်အမှတ်၊ ၆/၇၀၂၈ ယာဉ်ကို
လည်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

အမှုတွင်ပေါ်ပေါက်သည့် သက်သေခံချက်များအရ ကျွန်း
တံခါးရွက်ကြမ်း (၁၄၉) ချပ် (၂. ၁၈) တန် တင်ဆောင်ထားသော
မော်တော်ယာဉ်အမှတ်၊ ၆/၇၀၂၈ သည် အမှတ် (၃) သတ္တုတွင်း
ဝန်ကြီးဌာနပိုင် မော်တော်ယာဉ်ဖြစ်ကြောင်း အငြင်းမပွားချေ။ ယင်း
မော်တော်ယာဉ်၏ ယာဉ်မောင်းသည် မူလရုံးတရားခံ ဦးအုန်းကြည်
ဖြစ်၍ ၎င်းသည် သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန၏ ယာဉ်မောင်းဝန်ထမ်း
ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်ပေါက်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဌာနဆိုင်ရာမော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ရန်
တာဝန်ပေးထားသောဝန်ထမ်း (မူလရုံးတရားခံ ဦးအုန်းကြည်) က
ဌာနဆိုင်ရာစည်းကမ်းချက်များကိုဖောက်ဖျက်၍ တရားမဝင်ကျွန်း
တံခါး ရွက်ကြမ်းများကို တင်ဆောင်သည့်ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ခဲ့သဖြင့်
၎င်းအား ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့်သက်ဆိုင်သောပစ္စည်း ကာကွယ်
စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ ထောင်ဒဏ် (၁၀) နှစ်
ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

အမှုတွင် အဓိကစိစစ်သုံးသပ်ရမည့်အချက်များမှာ မော်တော်
ယာဉ်ပေါ်တွင် တရားမဝင်ပစ္စည်းတင်ဆောင်မှုကို မော်တော်ယာဉ်
ပိုင်ရှင် (သက်ဆိုင်ရာဌာန) က မသိရှိခဲ့သဖြင့် မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်

(သက်ဆိုင်ရာဌာန) တွင် တာဝန်မရှိနိုင်ပါဆိုသော တင်ပြချက်ဖြစ်
သည်။ အမှုဖြစ် မော်တော်ယာဉ်ကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်း
ရာတွင် ဖော်ပြပါ ပြဿနာမှာလည်း အငြင်းပွားလေ့ရှိကြောင်း
တွေ့ရှိရသည်။

မော်တော်ယာဉ် သို့မဟုတ် အခြားယာဉ်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးပြုလုပ်ကြသူတိုင်းသည် တရားမဝင်သောပစ္စည်း
များကို တင်ဆောင်ခွင့်မရှိကြောင်း သိရှိကြပြီးဖြစ်သည်။ ယာဉ်ကို
စီးလုံးငှားသူထံသို့ သို့မဟုတ် ယာဉ်မောင်းထံသို့ လွှဲအပ်လိုက်သဖြင့်
ယာဉ်ပေါ်တွင် မည်သည့်ပစ္စည်း သယ်ဆောင်သွားသည်ကို ယာဉ်
ပိုင်ရှင်မသိနိုင်ဟု ထုချေတင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ယာဉ်ကိုငှားယူသူ
သို့မဟုတ် ယာဉ်ကိုမောင်းနှင်သူ ပိုင်ရှင်တို့အကြားတွင် တည်ရှိနေ
သော အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များကို စိစစ်ရန်လိုသည်။ ယာဉ်ကို
ငှားယူ သုံးစွဲသူ သို့မဟုတ် ယာဉ်မောင်းသူတို့သည် မော်တော်ယာဉ်ကို
လက်ရှိထားသုံးစွဲသူဖြစ်သဖြင့် ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်ပေါ်လာမည့်
တာဝန်များကို ကျခံရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ပေါ့လျော့မှု သို့မဟုတ်
တာဝန်ပျက်ကွက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ်
အားလုံးကို ၎င်းတို့က တာဝန်ယူရမည်ဖြစ်သည်။ တရားမဝင်ပစ္စည်း
ကို တင်ဆောင်သဖြင့် မော်တော်ယာဉ်ကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်
သိမ်းဆည်းခြင်းခံရပါက ပိုင်ရှင်တွင်ဖြစ်ပေါ်လာသော စီးပွားရေး
ဆိုင်ရာနစ်နာမှုကို ယာဉ်မောင်းသူများသာ တာဝန်ယူရမည်ဖြစ်သည်။

ယာဉ်ပိုင်ရှင်နှင့် ယာဉ်စီးလုံးငှားသူ သို့မဟုတ် ယာဉ်မောင်းသူ
တို့အကြားတည်ရှိသော ပဋိညာဉ်မှာ တရားမကြောင်းနှင့်သက်ဆိုင်
သော ပဋိညာဉ်ဖြစ်သည်။ ယာဉ်ပိုင်ရှင်၏ နစ်နာမှုမှာ တရားမကြောင်း
နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ တရားမကြောင်းအရ နစ်နာမှုကို တရားမ
ကြောင်းဖြင့်သာ ဖြေရှင်းရမည်။ ပြစ်မှုကြောင်းအရ တရားစွဲဆိုမှုတွင်

ဦးချစ်အေး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံတော်

ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

သက်သေခံ မော်တော်ယာဉ်ကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းရာတွင် မော်တော်ယာဉ်မှာ အမှုနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်းရှိ မရှိဆိုသည့်အချက်ကိုသာ စိစစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယာဉ်ကို မည်သို့သုံးစွဲသည်ဆိုသောအချက်အား ယာဉ်ပိုင်ရှင်ကသိခဲ့ခြင်းရှိ မရှိဆိုသည့်အချက်ကို အဓိကစိစစ်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ဦးကျော်ကျော် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု^(၄) ကို ကြည့်ပါ။

သို့ဖြစ်၍ အချင်းဖြစ်သက်သေခံ မော်တော်ယာဉ်သည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် သုံးစွဲခဲ့ကြောင်း သက်သေခံချက်များအရ ထင်ရှားပေါ်ပေါက်နေသည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော သက်သေခံပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် သာမန်ပုဂ္ဂလိကဖြစ်ရပ်ကဲ့သို့ ပိုင်ရှင်မသိပါဟု အကြောင်းပြရှုံဖြင့် အလွယ်တကူ လက်ခံခွင့်ပြုရန်မဟုတ်ကြောင်း ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် နှင့် ဦးဝင်းမြင့်အောင်အမှု^(၅) တွင် လမ်းညွှန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

အမှတ် (၃) သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနမှ ယာဉ်မောင်း တရားခံ ဦးအုန်းကြည်အား တရားရုံးမှ ဥပဒေနှင့်အညီ ပြစ်ဒဏ်ပေးပြီးဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင်အသုံးပြုသော ယာဉ်အား အရေးယူခြင်းမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သောပစ္စည်းနှင့်ဆက်နွယ်ပတ်သက်မှုအပေါ် အရေးယူခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့အရေးယူရာတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်သည်၊ ဌာနကပိုင်သည်ဟု ခွဲခြားရန်မဖြစ်နိုင်ပေ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ တရားခံအား ပြစ်ဒဏ်ပေးလျှင် ၎င်းမောင်းနှင့်သောကားမှာလည်း တရားဥပဒေနှင့်မညီသော တစ်နည်းအားဖြင့် တားမြစ်ထားသော

(၄) ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၄၀
(၅) ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၉၅

သက်သေခံပစ္စည်းကို တွေ့ရှိကြောင်း ပေါ်ပေါက်ပါက ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၇ အရ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

အချင်းဖြစ်မော်တော်ယာဉ်သည် သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနပိုင် ဖြစ်သဖြင့် ထပ်မံ၍ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းရန် လိုအပ်မှု ရှိ မရှိ ဆက်လက်စိစစ်ရပေမည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်စဉ်းစားလျှင် နိုင်ငံတော်ပိုင်ပစ္စည်းကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့် ဘာမျှထူးခြားမှုမရှိနိုင်ဟုယူဆနိုင်သော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော မော်တော်ယာဉ်များကို သက်ဆိုင်ရာဌာနသို့ ပြန်ပေး လိုက်ခြင်းသည် အပြစ်ကိုကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်နိုင်သည်။ မသမာသည့်ဝန်ထမ်းများက ၎င်းတို့တာဝန်ယူရသည့် မော်တော်ယာဉ် များနှင့် မမှန်မကန်ဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးအားမြှောက်ပြုသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားမည်။ အများပြည်သူကလည်း မိမိပိုင်ယာဉ်များနှင့် သယ် ဆောင်ခြင်းမပြုစေဘဲ ဌာနပိုင်ယာဉ်များကိုငှားရမ်း၍သော်လည်း ကောင်း၊ ကားမောင်းသူများနှင့် ညှိနှိုင်း၍သော်လည်းကောင်း တရားမဝင်ပစ္စည်းများကို သယ်ဆောင်သည့်အလေ့အထ ဖြစ်ပေါ် သွားပေမည်။

သို့ဖြစ်၍ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော မော်တော် ယာဉ်ကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်သည်၊ ဌာနပိုင်သည် ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းမပြု ဘဲ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသောပစ္စည်းအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းခြင်းကသာလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်ပေ သည်။

ထို့ကြောင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင်အသုံးပြုသည့် အစိုးရဌာန ပိုင်မော်တော်ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်း ခဲ့သည့်အမိန့်သည် မှန်ကန်မှုတူရှိကြောင်းဖြေဆို၍ ဤအထူးအယူခံ မှုကို ပလပ်လိုက်သည်။